

4. Hulten F/, Wallenbeck A/, Rydhmer L. Ovarian activity and estrous signs among group-housed, lactating sows: influence of behaviour, environment and production. *Reproduction in Domestic Animals*, 2006. Vol. 41. P. 448-454.
5. Peltoniemi O., Björkman S., Maes D. Reproduction of group-housed sows. *Porcine Health Management*, 2016. <https://doi.org/10.1186/s40813-016-0033-2>
6. Soede N.M., Laurensen B., Abrahamse-Berkeveld M., Gerritsen R., Dirx-Kuijkend N., Langendijk P., Kemp B. Timing of lactational oestrus in intermittent suckling regimes: Consequences for sow fertility. *Animal Reproduction Science*, 2012. Vol. 130. P. 74-81.
7. Tsuma V.T., Einarsson S., Madej A., Lundeheim N., Rojkittikhun T. Effect of food deprivation during early pregnancy on endocrine changes in primiparous sows. *Animal Reproduction Science*, 1996. Vol. 41. P. 267-278.

УДК 638.4 (477)

СТАН ГАЛУЗІ БДЖІЛЬНИЦТВА В РІЗНИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Гусятинська О. О., канд. с-г. наук, доцент, lenoksychova84@gmail.com

Одеський державний аграрний університет

Україна входить у першу п'ятірку виробників у світі. На сьогодні бджільництво України має переважно запилювально-медовий напрям. При цьому, 47,2 % пасічників займаються лише виробництвом меду. Загальна кількість бджолиних сімей в Україні становить 49 тисяч, найбільша кількість з них зосереджена в Кіровоградській, Запорізьській та Вінницькій областях.

У першу п'ятірку світових виробників меду входить Україна. Наша країна постачає мед для країн Європи та Америки. Цей дорогоцінний продукт харчування покупають для закордонних ринків за заниженими цінами. Показник експорту меду не є показником розвитку бджільницької галузі, але значною мірою впливає на економіку країни, яка значно відстає від потреб і динаміки ринку - як внутрішнього, так і зовнішнього. Нажаль, на теперішній час українське бджільництво страждає від недосконалого законодавства, контроль якості і безпечності продуктів бджільництва здійснюється на низькому рівні [2,4].

На сьогодні бджільництво має переважно запилювально-медовий напрям. Крім меду в галузі виробляються також додаткові продукти бджільництва – квітковий пилок, прополіс, перга, маточне молочко, бджолина отрута, це продукти є сировиною для харчової промисловості та вироблення фармацевтичної продукції [3].

Виробничі напрями бджільництва України наступні:

1. Медовий (пасіки виробляють лише мед);
2. Комплексний (пасіки вироблять мед та інші продукти бджільництва);
3. Розплідницький (господарства виробляють пакети, матки);
4. Запилювальний (пасіка виокремлюється для запилення с.-г. культур).

Наприкінці 2022 року було проведено опитування, яке мало за мету визначити стан галузі бджільництва в Україні та його виробничий напрям. Дане опитування показує, що здебільшого бджільництво України розвивається здебільше в медовому напрямі – 47,2 % пасічників займаються лише виробництвом меду (рис.1).



Рис. 1. Виробничі напрямки бджільництва України

Комплексно - виробничий напрямок у пасічників на другому місці в Україні, їм займаються 37,4 % пасічників країни. 11,3 % пасік України мають розплідницький напрямок і лише 3,9 % займаються запилюванням культур. Але, слід враховувати те, що це лише дані невеликого опитування, показники можуть дуже відрізнятися від офіційних статистичних джерел [1].

Для більш детального аналізу ведення бджільництва в Україні, пасічницькі господарства України згідно державного реєстру (Наказ Мінекономіки № 338) були згруповані за кількістю бджолиних сімей по різних областях наступним чином – до 10, 20, 50, 100, 150 та 150 і більше пасік.

Загальна кількість бджолиних сімей становила 49 тисяч. Найбільша їх кількість зосереджена в Кіровоградській області, їх там майже 4 тисячі, при цьому більш пасік цієї області утримують до 50 бджолиних сімей. На другому місці – Запорізька область (3255 сімей), переважна кількість господарств утримують теж до 50 бджолиних сімей. Третє місце займає Вінницька область, тут утримується 3156 бджолиних сімей і теж до 50 сімей утримують найбільша кількість господарств. Наступна в рейтингу Дніпропетровська область (3070 сімей). Наша Одеська область має теж не погані показники, тут налічується 2787 бджолиних сімей, з них найбільша кількість припадає як і всюди до 50 бджолиних сімей (1198 або 43 %), потім це господарства, що утримують до 100 (680 або 24,4%) і менша кількість до 20 (16 %), зовсім мало до 150 і більше сімей (5,1-5,7%).

Як видно, найбільша кількість пасік утримують по 50 бджолиних сімей, але в Києві їх чисельність найменша - лише 8. Однак, це найтипівіші господарства для регіону, що також характерно і для всієї території України.

Пасічних господарств, у яких утримують до 10 бджолиних сімей, зареєстровано 4980. Найбільша їх кількість зосереджена у Дніпропетровській та Запорізькій (12%) областях (12%) та Миколаївській області (14%). Найменша кількість таких пасік у Київській області (одне господарство), а також в Чернівецькій області – 8 господарств або 0,2% від загальної кількості в Україні. Тоді як Вінницька, Закарпатська, Житомирська, Волинські та Рівенська області налічують менше 100 господарств, де утримують до 10 бджолиних сімей.

Пасічницьких господарств, які утримують до 20 бджолиних сімей у загальному обсязі по Україні займають 10856, що на 54% більше ніж господарств по 10 бджолиних сімей.

Більш чисельних господарств, що утримують 100 і більше сімей в Україні менше. Прийнято вважати, що 1 людина може обслуговувати приблизно 100 бджолиних сімей. Загальна кількість пасічницьких господарств, які утримують від 50 до 100 бджолиних сімей - 9,4 тис. Лідери серед них, це Кіровоградська область, де майже тисячу господарств утримують

до 100 бджолиних сімей, що становить 10% від загальної кількості. На другому і третьому місцях Вінницька (9%) і Одеська (7%) області. Найменша кількість господарств у Волинській області – 0,9%.

Пасічні господарства, які утримують понад 100 бджолиних сімей відносять до напівпромислових медового та запилювального напрямів, а також до промислових – розплідницького та комплексного. У групі від 100 до 150 бджолиних сімей нараховано 2228 пасічницьких господарств в Україні. Переважна кількість господарств знаходиться у Вінницькій (10 %), Кіровоградській (9 %) та Одеській і Сумській областях (7 %). Всі інші області у цій групі складають 5 % та менше.

В Україні розводяться та утримуються такі популяції бджіл, як: українська степова, карпатська і поліська. З усіх пасічницьких господарств (31 494), що складає 64,2 % утримують українську степову популяцію бджіл. 26,3 % і 0,37 % декларують, що утримують карпатську і поліську популяції бджіл. Найменше в Україні поширена поліська популяція.

До війни Україна мала великий потенціал з виробництва меду та інших продуктів бджільництва. Зважаючи на те, що середня медопродуктивність однієї бджолиної сім'ї сягає 50 кг, то потенційна для 2 423 370 задекларованих становила – 121 168,5 тон.

Висновки: Загальна кількість бджолиних сімей в Україні становить 49 тисяч, найбільша кількість з них зосереджена в Кіровоградській, Запорізькій та Вінницькій областях. При цьому найбільшу питому вагу займають пасічні господарства, які утримують до 50 бджолиних сімей. Основною популяцією, яку розводять в Україні є українська степова.

Список використаних джерел

1. Adamchuk L., Dvykaliuk R., Bakun Y. Introduction of controlled bee pollination of Actinidia in Ukraine. Abstract book. 47th Apimondia International Apicultural Congress. (P.177) August 24-28, 2022, Istanbul, Turkey. https://apimondia2021.com/docs/47th_Apimondia_Congres_Abstract_Book.pdf
2. Бджільництво України: стан, проблеми, шляхи розв'язання-НААН, 2019.- [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://naas.gov.ua/news/?ELEMENT_ID=5061
3. Виробничі напрями пасік в Україні [Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://docs.google.com/forms/d/1JB08ZIkTNPaeQ-dBjoJQnKRKNlgW0brHo3JhwNDamMU/edit#responses>
4. Розвиток галузі бджільництва в Україні. [Електронний ресурс].-Режим доступу: (<https://agro.dn.gov.ua/rozvytok-galuzi-bdzhilnytstva-v-ukrayini/>)

УДК 664.34:658.711

АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ МАЙОНЕЗНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Гребельник О.П., к.т.н., доц., oksana.hrebelnyk@btsau.edu.ua

Дячук ММ., магістрантка

Бачінський І.С., магістрант

Білоцерківський національний аграрний університет

Майонезні продукти – популярні серед споживачів виробу, що виготовляються олійно-жировою промисловістю. Їх склад може містити олію, ячні, молочні компоненти, харчові добавки тощо. Вони можуть вживатися для безпосереднього харчування або як повноцінна страва [1, 2].

Майонезна продукція згідно ДСТУ 4487:2015 поділяється на два великі класи: майонези та майонезні соуси [3].